

„Era un om bogat care se îmbrăca în porfiră și în vison, veselindu-se în toate zilele în chip strălucit. Iar un sărac, anume Lazăr, zăcea înaintea porții lui, plin de bube, Poftind să se sature din cele ce cădeau de la masa bogatului; dar și câinii venind, lingeau bubele lui. Și a murit săracul și a fost dus de către îngeri în sânul lui Avraam. A murit și bogatul și a fost înmormântat. Și în iad, ridicându-și ochii, fiind în chinuri, el a văzut de departe pe Avraam și pe Lazăr în sânul lui. Și el, strigând, a zis: Părinte Avraame, fie-ți milă de mine și trimite pe Lazăr să-și ude vârful degetului în apă și să-mi răcorească limba, căci mă chinuiesc în această văpaie. Dar Avraam a zis: Fiule, adu-ți aminte că ai primit cele bune ale tale în viața ta, și Lazăr, asemenea, pe cele rele; iar acum aici el se mângâie, iar tu te chinuiești. Și peste toate acestea, între noi și voi s-a întărit prăpastie mare, ca cei care voiesc să treacă de aici la voi să nu poată, nici cei de acolo să treacă la noi. Iar el a zis: Rogu-te, dar, părinte, să-l trimiți în casa tatălui meu, Căci am cinci frați, să le spună lor acestea, ca să nu vină și ei în acest loc de chin. Și i-a zis Avraam: Au pe Moise și pe prooroci; să asculte de ei. Iar el a zis: Nu, părinte Avraam, ci, dacă cineva dintre morți se va duce la ei, se vor pocăi. Și i-a zis Avraam: Dacă nu ascultă de Moise și de prooroci, nu vor crede nici dacă ar învia cineva dintre morți” (Luca XVI, 19-31) Parabola din această duminică este una cunoscută tuturor creștinilor prin deasa referire la ea. O găsim doar în Evanghelia Sfântului Luca, ea fiind plină după cum putem observa de învățături privind viața noastră de aici îndeosebi pe plan moral dar și în ceea ce privește viața de după moarte.

Patriarhul Iustin Moiescu într-una din cărțile sale spunea referitor la pildele pe care Mântuitorul Hristos le-a folosit în decursul activității Sale „Simple și atrăgătoare prin forma lor, adânci și interesante prin învățătura pe care o cuprind, parabolele Mântuitorului, adresându-se direct sufletului, sunt accesibile tuturor. Veșnic actuale, ele continuă, fără încetare, să învețe și să încălzească sufletele oamenilor de pretutindeni indiferent de cultură, de clasă socială sau rasă”. Iar această pildă ne oferă o serie de întrebări privind viața noastră dar și răspunsuri esențiale privind acestea. În primul rând observăm că bogatul nu primește nume, nu este individualizat decât prin opulența sa. Nichifor Theotokes, un scriitor bisericesc din secolul XVIII, spune că bogatului nu i s-a dat un nume, pentru că numele oamenilor răi sunt nevrednice de pomenire. Pe de altă parte îl vedem pe sărac primind nume, Lazăr, poate singura lui bogăție ce îi mai rămăsese, pentru că nu numai că nu-l hrănea nimeni, dar devenise el însuși hrană pentru câini. În continuare Mântuitorul ne învață și cum este în viața de dincolo, și anume că e altfel decât aici, dar nu fără legătură cu felul cum ne-am petrecut-o aici. De remarcat este faptul că nu devenim alții.

Ceea ce suntem acum prin faptele noastre ne va aduce într-una din cele două stări menționate de Domnul nostru Iisus Hristos, și anume în sânul lui Avraam sau în iad. Trebuie reținut faptul că ne păstrăm personalitatea, identitatea, conștiința după cum este și firesc. „Rămânem în cele în care ne-a găsit moartea, iar eternitatea dă acestei stări continue senzația de creștere continuă: în nefericire, dacă am fost răi, în fericire dacă am fost buni; în singurătate și izolare, dacă am fost egoiști, în comuniune dacă am fost generoși. Cu oameni buni, dacă am fost buni, cu oameni răi, dacă am fost răi. Cu îngerii, dacă ne-am asemănat lor, cu demonii, dacă am ascultat de ei. În Împărăția lui Dumnezeu, dacă ne-am pregătit calea spre ea, în „întunericul cel mai dinafară”, dacă am răspândit în jurul nostru întuneric” după cum afirma ÎPS Antonie Plămădeală, mitropolitul Ardealului. La o primă lectură a textului observăm că deși viața aceasta pământească este una finită, are o importanță capitală în vederea vieții celei veșnice

de după despărțirea sufletului de trup. Îl vedem pe bogat după moarte ca știindu-l pe acel sărac ce stătea în apropierea mesei sale așteptând firimiturile. Îi știa și numele, de unde putem concluziona că, deși aflat sub ochii bogatului o bună perioadă din viață, Lazăr a fost ignorat complet de bogat.

Mitropolitul Bartolomeu Anania îl numea pe bogat cu apelativul de „nesimțit” pentru că nu-l vedea cu bună știință pe Lazăr. Una din învățăturile cu care trebuie să rămânem este aceea a libertății pe care Dumnezeu ne-a dat-o și ne-o respectă la fiecare pas. Îl vedem pe bogat manifestându-și grija față de frații săi pentru ca și ei, trăind în modul de viață al lui, să aibă o șansă de a nu ajunge în acel loc de chin. Legea și Moise ca răspuns primit din partea lui Avraam – părintele poporului evreu ajută pe credinciosul Legii Vechi să-l aștepte pe Mântuitorul Hristos cu credință și în faptă. „Deschide mâna ta fratelui tău, săracului tău și celui lipsit din pământul tău” (Deuteronom XV, 11) și, „Frânge celui flămând pâinea ta și pe săracii fără acoperământ bagă-i în casa ta; dacă-1 vei vedea gol, îmbracă-1, și pe rudele seminției tale să nu le treci cu vederea” (Isaia 58, 7). Aceste două texte ne arată clar că milostenia era privită și în perioada Vechiului Testament ca fiind necesară în societatea iudaică.

În Parabola bogatului nemilostiv Mântuitorul Hristos ne învață, și pe noi cei de acum, că una din porțile vieții fericite e milostenia. Mulți dintre noi putem crede că nu ne vor mai întâlni niciodată cu cei pe care i-am ignorat, sau nedreptățit. Mântuitorul ne spune că ne vom întâlni. Din acest punct de vedere, existența de dincolo este în stânsă legătură cu ceea ce căutăm la fiecare pas în această viață, și anume, dreptate. Simțul nostru moral, o anumită categorie fundamentală a ființei noastre, sădită în noi de Dumnezeu, cere împlinirea dreptății. Nu putem concepe nedreptatea veșnică. De aceea existența vieții de dincolo satisface această sete adâncă de dreptate a sufletului omenesc. Cu ce am făcut aici, ne vei întâlni dincolo după cum Mântuitorul Hristos ne-a învățat. „Împărăția lui Dumnezeu nu este mâncare și băutură, ci dreptate și pace și bucurie în Duhul Sfânt” (Romani XIV, 17). Parabola Bogatului nemilostiv și a săracului Lazăr trebuie neapărat legată de capitolul 25 din Evanghelia după Sfântul Apostol Matei, unde Mântuitorul învață despre Judecata de Apoi, pentru ca să avem un tablou, al învățăturii Lui despre lucrurile cele din urmă și despre viața de dincolo. La Judecata finală accentul va cădea tot pe milostenie. Ce-ai făcut aproapelui tău, cu aceea te vei întâlni dincolo. Echitatea, dreptatea este și ea prezentă dar pentru aceasta avem nevoie și noi cei de astăzi de practicarea milosteniei.

Și parabola din această Duminică, și învățătura despre Judecata de Apoi ne vorbesc despre existența iadului și a raiului, acea existență de dincolo care răspunde simțului nostru de echitate. Milostenie pentru ca și Dumnezeu să fie milostiv cu noi de fiecare dată. Aceasta este învățătura ce ni se cere practică spre a dobândi Împărăția lui Dumnezeu. A cunoaște pe cel de lângă noi și a-l ajuta pe cât ne stă în putință, fie printr-un simplu cuvânt de alinare, fie prin mijloace materiale ne oferă pe lângă o mulțumire sufletească și puțința de a urca pe scara desăvârșirii. Evanghelistul Vechiului Testament, sfântul proroc Isaia îi îndemna pe conaționali săi „Dacă din inimă îi vei da pâine celui flămând și dacă vei mulțumi sufletul necăjit, atunci lumina ta va străluci în întuneric și întunericul tău va fi precum amiază” (Isaia 58, 10). Este o aluzie la cuvintele Mântuitorului Hristos din predica de pe munte: „Fiți milostivi, precum și Tatăl vostru este milostiv” (Luca VI, 36). Viața de aici este pregătire pentru cea veșnică iar responsabilitatea este pe umerii noștri spre a dobândi Împărăția lui Dumnezeu. Libertatea de acțiune ne însoțește la fiecare pas spre cele ce ni le pregătim încă de acum.

Pentru SighetOnline, Alexandru Lucian, student la Facultatea de Teologie din Iasi